

КЊИЖЕЊЕ И ИСПЛАТА НАКНАДЕ ЗАРАДА ПО ОСНОВУ БОЛОВАЊА И РЕФУНДАЦИЈЕ ИСТИХ

Одредбама члана 1. став 2. Правилника о изменама и допунама Правилника о Контном плану за буџетски систем¹, извршена је измена ранијег поступка књижења средстава фондова за исплату накнаде за време одсуствовања с посла која се евидентирају на субаналитичким контима синтетичког конта 414100 – *Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова* (породилско боловање, боловање преко 30 дана и инвалидност рада другог степена).

У члану 14. Правилника о Контном плану за буџетски систем, поред осталог је прописано, да „*када Републички фонд у току године рефундира износ исплаћене накнаде за боловање уплатом на текући рачун корисника буџета задужује се текући рачун, уз одобрење конта 122192 и истовремено се за тај износ **коригује** одговарајући субаналитички конто у оквиру синтетичког конта 414100, а задужује 291911*“.

По нашем мишљењу, овом изменом у Правилнику о Контном плану за буџетски систем отклоњено је раније двоструко исказивање како расхода, тако и прихода на нивоу корисника буџетских средстава и фондова на нивоу Републике, јер се по новом поступку књижења расходи на конту 414100 коригују, а рефундације не исказују на конту 771111.

Исплате накнада зараде по основу боловања преко 30 дана и рефундације истих

Исплату накнаде зараде - плате због привремене спречености за рад (боловање) за првих 30 дана врши послодавац из својих средстава, а од 31-ог дана, из средстава која обезбеђује Републички фонд за здравствено осигурање у складу са Законом о здравственом осигурању (у даљем тексту: Републички фонд).

Постојећим прописима није забрањена могућност да послодавац може из својих средстава (привремено) да врши исплату накнаде зараде и за период од 31-ог дана спречености за рад, уз услов да надлежна (матична) филијала здравственог осигурања обезбеди послодавцу **рефундацију** исплаћеног износа у року од 30 дана од дана предаје захтева за повраћај средстава - са пратећим обрачуном накнаде. Начин књижења ових накнада код корисника буџетских средстава зависи од времена добијања средстава Фонда – пре или после исплате накнаде запосленом.

1. Обрачун накнаде за боловања преко 30 дана

Обрачун накнаде се врши према просечној заради коју је запослени остварио у претходних 12 месеци (члан 114. став 1. Закона о раду²), пре месеца у коме је наступила спреченост за рад, а у висини од 65%, с тим да она не може бити нижа од минималне зараде (члан 115. Закона).

Пример:

Корисник буџетских средстава је, у складу са постојећим прописима и својим могућностима, а на основу расположиве веродостојне документације, утврдио остварени просечни износ зараде по часу у износу од **426,14** динара и, из сопствених средстава, исплатио боловање запосленом за цели месец од 22 радна дана.

¹ „Службени гласник РС“, бр. 106/2013.

² „Службени гласник РС“, бр. 24/2005...75/2014.

Обрачун накнаде зараде запосленог за 22 дана у месецу

Ред. број	Опис	Износ
1.	Број радних дана у месецу	22
2.	Број радних сати у месецу (ред. бр. 1 x 8 сати)	176
3.	Основица за обрачун накнаде по радном сату – бруто	426,14
4.	Основица за обрачун месечне накнаде (ред. бр. 2 x ред. бр. 3)	75.000,64
5.	Висина месечне накнаде (ред. бр. 4 x 65%) – бруто	48.750,42
6.	Неопорезиви износ зараде (у тренутку исплате накнаде)	11.242,00
7.	Основица за обрачун пореза (ред. бр. 5 – ред. бр. 6)	37.508,42
8.	Порез на зараде (ред. бр. 7 x 10%)	3.750,84
9.	Основица за плаћање доприноса	48.750,42
10.	Допринос за обавезно соц. осигурање на терет запосленог (ред. бр. 9 x 19,9%)	9.701,33
10.1.	Допринос за ПИО (ред. бр. 9 x 14%)	6.825,05
10.2.	Допринос за здр. осигурање (ред. бр. 9 x 5,15%)	2.510,65
10.3.	Допринос за случај незапослености (ред. бр. 9 x 0,75%)	365,63
xxx	Обуставе накнаде запосленог (ред. бр. 8 + ред. бр. 10)	13.452,17
11.	Накнада плате за текући месец – нето (ред. бр. 5 – ред. бр. 8 – ред. бр. 10)	35.298,25
12.	<i>Нето накнада по сату</i>	<i>200,56</i>
13.	Допринос за обав. соц. осигурање на терет послодавца (ред. бр. 9 x 17,9%)	8.726,33
13.1.	Допринос за ПИО (ред. бр. 9 x 12%)	5.850,05
13.2.	Допринос за здр. осигурање (ред. бр. 9 x 5,15%)	2.510,65
13.3.	Допринос за случај незапослености (ред. бр. 9 x 0,75%)	365,63
Свега за рефундацију Фонда		57.476,75

Укупна средства за рефундацију Републичког фонда:

1. Нето накнада плате (ред. бр. 11 у Обрачуну)	35.298,25
2. Порез на накнаде зараде (ред. бр. 8 у Обрачуну)	3.750,84
3. Допринос за ПИО на терет запосленог и послодавца (ред. бр. 10.1 и 13.1)	12.675,10
4. Допринос за здравствено осигурање на терет запосленог и послодавца (ред. бр. 10.2 и 13.2)	5.021,30
5. Допринос за случај незапослености на терет запосленог и послодавца (ред. бр. 10.3 и 13.3)	731,26
Свега за рефундацију Фонда	57.476,75

1. Привремена исплата боловања средствима послодавца

1.1. Налог за књижење обрачуна накнаде:

Конто		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
131211		Обрачунати неплаћени расходи	57.476,75	
	236122	Обавезе по основу нето накнада за боловање преко 30 дана		35.298,25
	236211	Обавезе по основу пореза на социјалну помоћ запосленима		3.750,84
	236311	Обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за социјалну помоћ запосленима		12.675,10
	236411	Обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање за социјалну помоћ запосленима		5.021,30
	236511	Обавезе по основу доприноса за незапосленост за социјалну помоћ запосленима		731,26
		- обрачун накнаде боловања преко 30 дана -		

1.2. Налог за књижење извода УТ и став за потраживање:

Конто		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
236122		Обавезе по основу нето накнада за боловање преко 30 дана	35.298,25	
236211		Обавезе по основу пореза на социјалну помоћ запосленима	3.750,84	
236311		Обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за социјалну помоћ запосленима	12.675,10	
236411		Обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање за социјалну помоћ запосленима	5.021,30	
236511		Обавезе по основу доприноса за незапосленост за социјалну помоћ запосленима	731,26	
	121112	Текући рачуни		57.476,75
		- по изводу УТ -		
414121		Боловање преко 30 дана	57.476,75	
	131211	Обрачунати неплаћени расходи		57.476,75
		- паралелно књижење - терећење расхода -		
122192		Потраживање од фондова по основу исплаћених накнада запосленима	57.476,75	
	291911	Обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнаде запосленима		57.476,75
		- потраживање од фондова по обрачуна боловања преко 30 дана -		

Класификација извора финансирања је „01“.

Корисник буџетских средстава је захтев, са потребним обрасцима, доставио Фонду за рефундацију средстава.

Књижење рефундације средстава за боловање преко 30 дана

По одредбама члана 14. Правилника, средства за рефундацију исплаћене накнаде боловања из средстава корисника буџетских средстава у току године Фонд треба да уплати на текући рачун корисника буџета. Евидентирање ове уплате у књиговодству корисника врши се на следећи начин:

1.3. Налог за књижење извода УТ

Конто		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
121112		Текући рачуни	57.476,75	
	122192	Потраживања од фондова по основу исплаћених накнада запосленима - по изводу УТ – рефундација боловања Фонда		57.476,75
291911		Обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнаде запосленима	57.476,75	
414121		Боловање преко 30 дана - за рефундацију извршену у току године -	- 57.476,75	

У пракси има случајева да Фонд средства за рефундацију уплати на посебан рачун 121712 - *Новчана средства за накнаде зарада за рефундирано боловање*. По нашем мишљењу, у овом случају, рачуноводство корисника буџетских средстава треба ова средства са конта 121712 да пренесе у корист текућег рачуна 121112, и да по изводу Управе за трезор, уз позив на извор финансирања „03“, спроведе следеће књижење:

1.3а. Налог за књижење извода УТ (рефундација Фонда):

Конто		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
121712		Новчана средства за накнаде зарада за рефундирано боловање	57.476,75	
	122192	Потраживања од фондова по основу исплаћених накнада запосленима		57.476,75
121112		Текући рачуни	57.476,75	
	121712	Новчана средства за накнаде зарада за рефундирано боловање - по изводу УТ – рефундација боловања Фонда		57.476,75
291911		Обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнаде запосленима	57.476,75	
414121		Боловање преко 30 дана - за рефундацију извршену у току године -	- 57.476,75	

2. Уплата средстава Фонда кориснику средстава буџета пре исплате накнаде

Пример:

Корисник буџетских средстава је **обрачун накнаде** боловања (из претходног примера), прокњижио у својој евиденцији на седећи начин:

Налог за књижење обрачуна накнаде:

Конто		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
131211		Обрачунати неплаћени расходи	57.476,75	
	236122	Обавезе по основу нето накнада за боловање преко 30 дана		35.298,25
	236211	Обавезе по основу пореза на социјалну помоћ запосленима		3.750,84
	236311	Обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за социјалну помоћ запосленима		12.675,10
	236411	Обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање за социјалну помоћ запосленима		5.021,30
	236511	Обавезе по основу доприноса за незапосленост за социјалну помоћ запосленима		731,26
		- обрачун накнаде боловања преко 30 дана -		
122192		Потраживање од фондова по основу исплаћених накнада запосленима	57.476,75	
	291911	Обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнаде запосленима		57.476,75
		- потраживање од фондова по обрачуну боловања преко 30 дана -		

Захтев, са обрачуном и пратећим обрасцима, достављен је Фонду за уплату средстава за исплату боловања.

Фонд је, у текућој години, извршио уплату средстава за исплату накнаде боловања на посебан рачун корисника, који је исплатио накнаду и пратеће обавезе по овом основу.

2. Налог за књижење извода УТ (уплата фонда, исплата накнаде и обавеза)

Конто		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
121712		Новчана средства за накнаде зарада за рефундирано боловање	57.476,75	
	122192	Потраживања од фондова по основу исплаћених накнада запосленима		57.476,75
		- по изводу УТ -		
236122		Обавезе по основу нето накнада за боловање преко 30 дана	35.298,25	
236211		Обавезе по основу пореза на социјалну помоћ запосленима	3.750,84	
236311		Обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за социјалну помоћ запосленима	12.675,10	
236411		Обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање за социјалну помоћ запосленима	5.021,30	
236511		Обавезе по основу доприноса за незапосленост за социјалну помоћ запосленима	731,26	
	121712	Новчана средства за накнаде зарада за рефундирано боловање		57.476,75
		- по изводу УТ -		
414121		Боловање преко 30 дана	57.476,75	

	131211	Обрачунати неплаћени расходи		57.476,75
		- паралелно књижење - терећење расхода -		
414121		Боловање преко 30 дана	- 57.476,75	
291911		Обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнаде запосленима	57.476,75	
		- сторнирање трошкова исплаћених средствима фонда за боловање преко 30 дана		

Класификација извора финансирања је „03“.

Уколико захтев за рефундацију средстава, до краја 2014. године није извршен од стране Републичког фонда, тада корисник буџетских средстава, у Билансу стања у Активи исказује обрачунати неплаћени расходи (субаналитички конто 131211) и потраживање на субаналитичком конту 122192, а у Пасиви обавезе по основу социјалне помоћи запосленима (236000) и обавеза Фонда на конту 291911, која се реализује у наредној години.

У 2015. години, 15.01. Фонд је уплатио 57.476,75 динара на посебан рачун корисника буџета за исплату обавеза по основу боловања.

Налог за књижење под 15.01.2015.

Конто		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
121712		Новчана средства за накнаде зарада за рефундирано боловање	57.476,75	
	122192	Потраживања од фондова по основу исплаћених накнада запосленима		57.476,75
		- по изводу УТ -		
236122		Обавезе по основу нето накнада за боловање преко 30 дана	35.298,25	
236211		Обавезе по основу пореза на социјалну помоћ запосленима	3.750,84	
236311		Обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за социјалну помоћ запосленима	12.675,10	
236411		Обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање за социјалну помоћ запосленима	5.021,30	
236511		Обавезе по основу доприноса за незапосленост за социјалну помоћ запосленима	731,26	
	121712	Новчана средства за накнаде зарада за рефундирано боловање		57.476,75
		- по изводу УТ -		
414121		Боловање преко 30 дана	57.476,75	
	131211	Обрачунати неплаћени расходи		57.476,75
		- паралелно књижење - терећење расхода -		
414121		Боловање преко 30 дана	- 57.476,75	
291911		Обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнаде запосленима	57.476,75	
		- сторнирање трошкова исплаћених средствима фонда за боловање преко 30 дана		

3. Књижење и исплата накнаде зараде за време породилског боловања

По одредбама члана 94. Закона о раду³ запослена жена има право, поред осталог, и на одсуство са рада због трудноће и порођаја. За време породилског одсуства има право на накнаду зараде у складу са Законом о финансијској подршци породици са децом⁴.

Обрачун и исплату накнаде зараде за запослене врши послодавац истовремено са обрачуном и исплатом зарада осталим запосленим. Обрачун пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на накнаде зарада за време породилског одсуства врши се као на зараде: обрачун пореза на накнаде зарада, а доприноси из основице (на терет запослене), а доприноси на основицу (на терет послодавца). Средства за накнаде зарада рефундирају се из буџета Републике, а преко општинских, односно градских управа (службе за друштвену бригу о деци). Зато овај обрачун за рефундацију накнаде послодавац доставља општинској, односно градској управи на даљи поступак.

Пример:

По веродостојним исправама корисника буџетских средстава, запосленој која се налази на породилском одсуству утврђено је просечна основна зарада у претходних 12 месеци, увећана за минули рад, у бруто износу од 38.500 динара. Запослена остварује право на пун износ накнаде зараде.

Обрачун накнаде зараде за породилско одсуство

Ред. број	Опис	Износ
1.	Накнада зараде (бруто основица) – бруто	38.500,00
2.	Неопорезиви износ зараде	11.242,00
3.	Основица за обрачун пореза (ред. бр. 1 – ред. бр. 2)	27.258,00
4.	Порез на зараде (ред. бр. 3 x 10%)	2.725,80
5.	Доприноси из основице (ред. бр. 1 x 19,9%)	7.661,50
5.1.	Допринос за ПИО (ред. бр. 1 x 14%)	5.390,00
5.2.	Допринос за здр. осигурање (ред. бр. 1 x 5,15%)	1.982,75
5.3.	Допринос за случај незапослености (ред. бр. 1 x 0,75%)	288,75
6.	Нето накнада за исплату (ред. бр. 1 – ред. бр. 4 – ред. бр. 5)	28.112,70
7.	Доприноси на основицу (ред. бр. x 17,9%)	6.891,50
7.1.	Допринос за ПИО (ред. бр. 1 x 12%)	4.620,00
7.2.	Допринос за здр. осигурање (ред. бр. 1 x 5,15%)	1.982,75
7.3.	Допринос за случај незапослености (ред. бр. 1 x 0,75%)	288,75
Свега за рефундацију (ред. бр. 4, 5, 6, 7)		45.391,50

Укупна средства за рефундацију Републичког фонда:

1. Нето накнада плате (ред. бр. 6 у Обрачуну)	28.112,70
2. Порез на накнаде зараде (ред. бр. 4 у Обрачуну)	2.725,80
3. Доприноси из основице (ред. бр. 5)	7.661,50
4. Доприноси на основицу (ред. бр. 7)	6.891,50
Свега за рефундацију Фонда	45.391,50

³ „Службени гласник РС“, бр. 24/2005 ... 75/2014.

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 16/2002 ... 107/2009.

3.1. Налог за књижење обрачуна породилског боловања:

Конто		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
131211		Обрачунати неплаћени расходи	45.391,50	
	236122	Обавезе по основу нето накнаде за породилско одсуство		28.112,70
	236211	Обавезе по основу пореза на социјалну помоћ запосленима		2.725,80
	236311	Обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за социјалну помоћ запосленима		10.010,00
	236411	Обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање за социјалну помоћ запосленима		3.965,50
	236511	Обавезе по основу доприноса за незапосленост за социјалну помоћ запосленима		577,50
		- обрачун накнаде породилског боловања -		

3.2. Налог за књижење извода УТ и став за потраживање:

Конто		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
236122		Обавезе по основу нето накнаде за породилско одсуство	28.112,70	
236211		Обавезе по основу пореза на социјалну помоћ запосленима	2.725,80	
236311		Обавезе по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за социјалну помоћ запосленима	10.010,00	
236411		Обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање за социјалну помоћ запосленима	3.965,50	
236511		Обавезе по основу доприноса за незапосленост за социјалну помоћ запосленима	577,50	
	121112	Текући рачуни		45.391,50
		- по изводу УТ -		
414111		Породилско боловање	45.391,50	
	131211	Обрачунати неплаћени расходи		45.391,50
		- паралелно књижење - терећење расхода -		
122192		Потраживање од фондова по основу исплаћених накнада запосленима	45.391,50	
	291911	Обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнаде запосленима		45.391,50
		- потраживање од фондова по основу породилског боловања -		

Класификација извора финансирања је „01“.

Корисник буџетских средстава је захтев за рефундацију, са потребним обрасцима, доставио Служби за друштвену бригу о деци општине.

Књижење рефундације средстава за породилског боловања

По пријему извода Управе за трезор, евидентирање ове уплате у књиговодству корисника врши се на следећи начин:

3.3. Налог за књижење извода УТ

Кonto		Назив конта, опис	Износ	
Дугује	Потражује		Дугује	Потражује
121112		Текући рачуни	45.391,50	
	122192	Потраживања од фондова по основу исплаћених накнада запосленима		45.391,50
		<i>- по изводу УТ – рефундација пород. боловања</i>		
291911		Обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнаде запосленима	45.391,50	
414111		Породилско боловање	45.391,50	
		<i>- за рефундацију породилског боловања -</i>		

Класификација извора финансирања је „03“.

И у овом случају, ако захтев за рефундацију остане неизвршен до краја текуће године, онда остаје потраживање на субаналитичком конту 122192 (у активи), а обавеза на конту 291911 (у пасиви), која се реализује у наредној години.